

REZULTATI in PRIDOBljena ZNANJA PILOTNEGA PROJEKTA SEV - SPLETNI EKOVRTIČEK

30.11.2020 -
30.11.2022

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ime pilotnega projekta

SEV - Spletni EKO Vrliček

Trajanje

30.11.2020 - 30.11.2022

Št. projekta

33133-2005/2019 (št. vloge)

Vir financiranja

Projekt je sofinanciran s strani Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije.

Projekt je bil odobren kot pilotni projekt v okviru ukrepa M16 – Sodelovanja: podukrep 16.5. Podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020, ki ga vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (organ upravljanja).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Spletna platforma

www.sev.si

Partnerji

Pilotni projekt SEV je delo partnerjev:

- Kmetija Pečar (vodilni partner),
- Izobraževanje Tamara Urbančič s.p.,
- Ekološka kmetija Brhanovi ter
- MATIXO, Računalniški inženiring in svetovanje.

Za vsebino priročnika je odgovorna Kmetija Pečar.
November, 2022

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Podnebne spremembe neposredno vplivajo na način kmetovanja. Kmetijska gospodarstva morajo prevzeti in implementirati nove metodologije, ki jih ponujajo strokovnjaki na področju okoljskih in naravovarstvenih vsebin. Poleg tega je o podnebnih spremembah in njihovem vplivu na kmetijske prakse pomembno ozaveščati tudi splošno javnost, ki včasih zanemari izvor pridelkov, ki jih uporablja v svojem vsakdanu, s poudarkom na ekološki pridelavi. **Spletni EKO Vrtilček (SEV) je ekološka platforma**, ki bo zožila razkorak med splošno javnostjo in ekološkimi kmetijskimi gospodarstvi ter sodobnimi praksami na področju prilagajanja podnebnim spremembam.

WWW.SEV.SI

Trajanje pilotnega projekta je dve leti. Prvo leto projekta je bilo namenjeno analizi možnosti aplikacije, tako spletne kot tudi lokalne, ter izbiri tehnološko ustrezne rešitve za praktični preizkus. V prvem letu je bil definiran tudi izbor kultur, ki ustreza tematiki prilagajanja na podnebne spremembe. Ta izbor je bil umeščen na spletni portal www.sev.si, ki je del SEV projekta. Celoten spletni portal je zaživel skupaj z lokalno aplikacijo v drugem letu projekta, ko se je začel tudi praktični preizkus.

1. OPIS PILOTNEGA PROJEKTA

Osnovna enota SEV aplikacije (v nadaljevanju SEV enota) je kmetijska površina namenjena za zasaditev kultur. Z registracijo v SEV portal uporabnik pridobi neposredno možnost rezervacije dela obdelovalne površine, ki je namenjena za spletni ekološki vrtilček. Iz seznama sadik in semen s podrobnimi opisi, ki jih definira partner projekta z izkušnjami na področju prilagajanja podnebnim spremembam v kmetijstvu, lahko uporabnik izbere svoj nabor sadik in semen, ki je nato na rezerviranem delu SEV enote posajen. Preko aplikacije uporabnik dobi informacije o kmetijskemu režimu in ostalih novostih na SEV enoti. Najmanj enkrat tedensko (odvisno od dostopnosti omrežja) uporabnik dobi vpogled v fotografijo zajeto na območju SEV enote ter ostale podatke, ki bodo na enoti na voljo. Z rezervacijo SEV enote dobi uporabnik tudi možnost osebne udeležbe pri urejanju in obdelovanju SEV enote. Poleg tega ekološka kmetijska gospodarstva, ki so vključena v SEV aplikacijo, predstavijo svojo ponudbo uporabnikom ob njihovem obisku SEV enote, kar posledično poveča njihovo konkurenčnost na trgu.

Tematika projekta:

Povezovanje razvojnih odločitev na kmetiji z naravovarstvenimi in okoljskimi vsebinami.

Splošen cilj projekta:

Splošni cilj projekta je vpeljava inovativnih aktivnosti povezanih s prilagajanjem na podnebne spremembe, povečanje tržne konkurenčnosti, dodane vrednosti ter prepoznavnosti ekoloških kmetijskih gospodarstev s pomočjo SEV platforme (Spletni EKO Vrtilček). Ta združuje ekološka kmetijska gospodarstva in splošno javnost preko platforme ter tako promovirala ekološko kmetovanje in ekološke pridelke. SEV platforma splošni javnosti predstavlja postopke pridelave, v katere se uporabniki lahko vključijo v smislu izbire zemlje, sadik in načina obdelovanja SEV enote.

PRIČAKOVANI OSTALI REZULTATI PROJEKTA:

- SEV platforma; Lokalna aplikacija, ki služi kot nadzorni sistem nad SEV enoto.
- SEV platforma; Spletni portal, ki povezuje ekološka kmetijska gospodarstva z zunanjimi uporabniki ter splošno javnostjo.
- Sodelovanje ekoloških kmetijskih gospodarstev, splošne javnosti in izobraževanje splošne javnosti.
- Razširjanje prenosa znanja in razširjanje rezultatov projekta.
- Možnost nadgraditve platforme na kmetijske panoge kot so živinoreja in sadjarstvo.

2.1 SEZNAM RASLTIN PRILAGOJENIH NA PODNEBNE SPREMEMBE

»Za namen projekta smo najprej naredili obsežno raziskavo o rastlinah, ki so bolj prilagojene na podnebne spremembe.

Izkazalo se je, da je tega gradiva malo, oziroma da so podatki izredno razpršeni. Poleg tega je glavni način prilagajanja na podnebne spremembe trenutno z ukrepi, kot so namakanje, pokriti prostori, zastirke in podobno.«

Tamara Urbančič

Pripravili smo izbor vsebin o podnebnih sprememba, njihov vpliv na okolje, ukrepe za prilagoditve nanjo in obsežnejši seznam rastlin, ki so prilagojene za podnebne spremembe, ter splošne vsebine o ekološkem kmetovanju.

Vse te vsebine smo vključili v SEV platformo, ki je dostopna vsem obiskovalcem platforme in bo pripomogla k razširjanju znanja in osveščenosti o podnebnih spremembah in ekološkem kmetovanju.

Vsebine so v portalu razdeljene v razdelke:

- Podnebne spremembe in njihov vpliv na okolje
- Podnebne spremembe v Sloveniji
- Vpliv podnebnih sprememb na pridelavo hrane v Sloveniji
- Ukrepi v rastlinski proizvodnji (za prilagajanje na podnebne spremembe)
- Ekološko kmetijstvo
- Seznam kulturnih rastlin, ki so bolj odporne na podnebne spremembe

Seznam rastlin je na spletni strani www.sev.si predstavljen interaktivno s spustnimi seznamami po kategorijah rastlin za lažjo preglednost in iskanje uporabnikov.

2.2 SEV PLATFORMA

SEV platforma omogoča tako splošni javnosti vpogled v podatke in znanje o ekološkem kmetijstvu in prilagajanju na podnebne spremembe kot tudi prijavljenim uporabnikom vpogled v svoje SEV enote, komentiranje in pošiljanje sporočil med uporabniki in kmetovalcem. Platforma je bila razvita z uporabo sodobnih spletnih tehnologij in je razdeljena na tri dele.

WWW.SEV.SI

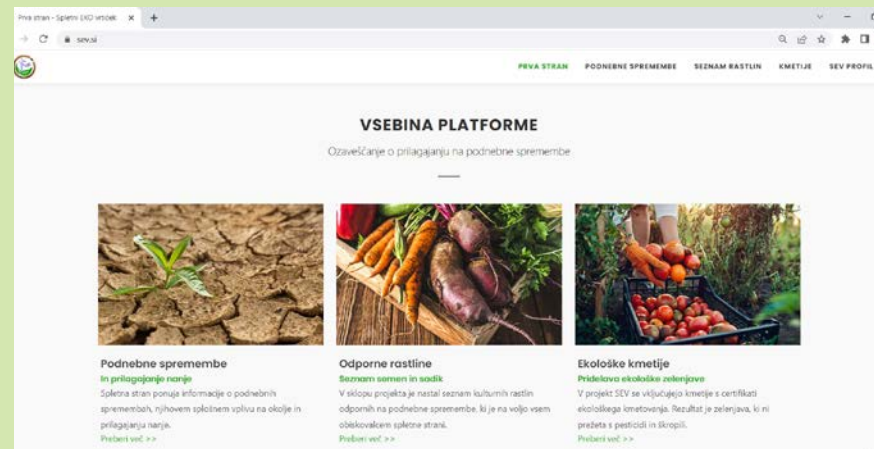
PRVI DEL: Spletna stran projekta

Spletna stran projekta zajema ozaveščanje javnosti o ekološkem kmetovanju in prilagajanju na podnebne spremembe. Seznam rastlin prilagojenih na podnebne spremembe, ki je nastal v sklopu projekta, je bil na stran vključen v interaktivni obliko, preko katere lahko uporabnik brska po različnih kategorijah rastlin. Spletna stran omogoča tudi nadaljnjo dodajanje in posodabljanje vsebin. Narejena je lično in predvsem pregledno.

DRUGI DEL: SEV profil

Drugi del aplikacije je t.i. "SEV Profil", v katerem se zbirajo podatki lokalnih SEV enot. Registrirani uporabniki tu pridobijo vpogled v SEV enote, ki so del projekta. Poleg vzorčne SEV enote, ki je vidna vsem uporabnikom, tudi neregistriranim, ima vsak uporabnik dodeljeno svojo SEV enoto, katere podatke pridobiva preko vmesnika na svojem profilu. Glavna funkcionalnost profila je dnevni prikaz slik SEV enote ter možnost interakcije s kmetijskim gospodarstvom SEV enote. Prav tako se na časovnici SEV profila prikazujejo razna obvestila in dogodki, ki jih lahko ustvari kmetijsko gospodarstvo ali administrator spletne platforme. Sodobne spletne tehnologije, ki so bile izbrane za izvedbo platforme omogočajo enostavno vzdrževanje in nadaljnjo razširitev platforme.

TRETJI DEL: Lokalna aplikacija

Lokalna aplikacija je programska koda, ki skrbi za komunikacijo lokalnih kamer ter drugih podatkov pri SEV enotah in glavne SEV platforme. Aplikacija zajema slike in podatke o enoti ter jih posreduje na centralni strežnik, ker jih v shrambo sprejme glavna SEV platforma in jih nato prikaže na SEV Profilu. Lokalna aplikacija vključuje tudi programsko možnost lokalnega namakanja, v kolikor kmetijsko gospodarstvo na področju SEV enot nima izvedenega lastnega namakanja. Ker je lokalna aplikacija umeščena na "terenu" so bile v ta namen izbrane robustnejše tehnologije za njeno izvedbo.

2.3 PRAKTIČNI PREIZKUS NA EKOLOŠKEM KMETIJSKEM GOSPODARSTVU

Fizični del praktičnega preizkusa pilotnega projekta SEV je bil izveden na Ekološki kmetiji Brhanovi. Postavili smo 5 SEV enot (vsaka cca. 3m2), torej 5 manjših površin z zasaditvijo, ki se jih je dalo spremljati preko SEV portala.

Odločili smo se za postavitev enot v rastlinjak zaradi več razlogov. Predvsem zaradi neustaljenih vremenskih razmer, ampak tudi zaradi divjadi, zajedavcev, namakanja in lažje postavitve sistema spremljanja s strani SEV platforme. Smiselno je, da vsi udeleženci projekta tudi dobijo zelenjavo, saj bi v komercialni različici bilo nedopustno, da udeleženec financira svojo SEV enoto in izgubi ves pridelek na primer zaradi napada divjadi.

Paket 1

Vsebina paketa

#	SADIKA	KOLIČINA SADIK	OPOMBA
1	Paradižnik	2	
2	Kumare	1	
3	Paprika - mesnata	1	
4	Mlada čebula	5	
5	Solata/Stročji fižol	6	Ko poberemo solato junija sadimo Stročji fižol

Ekološka kmetija Brhanovi je že imela ustaljen namakalni sistem, zato smo to del izpustili iz upravljanja in spremljanja preko SEV enote. Kulture smo zasadili na folijo, zaradi lažjega obdelovanja, zatiranja pleveli in bolj učinkovitega namakanja. Glede na izkušnje partnerjev projekta smo pripravili tudi program treh možnih zasaditev od aprila do avgusta (2022), kolikor je trajal praktični preizkus pilotnega projekta. Uporabniki so lahko izbirali med programi zasaditve.

Paket 2

Vsebina paketa

#	SADIKA	KOLIČINA SADIK	OPOMBA
1	Paradižnik	2	
2	Kumare	1	
3	Paprika - babura	1	
4	Paprika - mesnata	1	
5	Mlada čebula/Solata	5	Ko poberemo čebulo sadimo solato.
6	Blitva	5	Poberemo pridelek blitve v šopu in sadimo solato.

Paket 3

Vsebina paketa

#	SADIKA	KOLIČINA SADIK	OPOMBA
1	Solata	4	Sajena skozi celotno obdobje. Sadi se 2 do 3-krat v obdobju trajanja.
2	Cikorija	4	
3	Stročji fižol	6	
4	Blitva	4	
5	Koromač	4	V kolikor je pridelek pobran pred koncem obdobja, se sadi še solato.
6	Kumara	1	

3.1 ANALIZA PRAKTIČNEGA PREIZKUSA IN IZKUŠNJE UDELEŽENCEV

»Pohvale za pilotno izvedbo, zelo si želim, da bi to dejansko zaživel in bila stalna praksa.«

V praktični preizkus je bilo vključenih 5 udeležencev. Udeležba je bila brezplačna, udeleženci so o projektu podali svoje mnenje in odgovarjali na vprašalnike. Starost udeležencev je med 33 in 37, en je bil moškega spola, štirje pa ženskega. Štirje stanujejo v stanovanjskem bloku v urbanem naselju, ena pa v hiši v urbanem naselju. Udeleženci so prejeli vsak svojo SEV enoto (tako na kmetiji kot na portalu), povabljeni so bili k pregledu spletne strani SEV z vsemi informacijami o ekološkem kmetovanju in prilagajanju na podnebne spremembe.

»Mogoče bolj natančna navodila kdaj je čas za pobiranje in mogoče termini možnega pobiranja.«

»Menim, da je vreme to sezono pokazalo, kako pomembno je vprašanje podnebnih sprememb v kmetijstvu in kako zelo pomembno je prilagajanje tako kmetovalcev kot potrošnikov. Projekt kot je SEV ogromno pripomorejo k ozaveščanju, je pa zagotovo še veliko dela potrebnega na tem področju.«

** v rjavih okvirčkih so posamezne izjave, mnenja in predlogi udeleženk/cev*

Z informacijami podanimi preko anket udeležencev pred začetkom praktičnega preizkusa pilotnega projekta in po zaključku preizkusa, smo dobili zelo zanimive ugotovitve. Izpostavili bi sledeče:

- S projektom smo povečali poznavanje tematike prilagajanja na podnebne spremembe med udeleženci.
- Po preizkusu pilotnega projekta je udeležencem prilagajanje na podnebne spremembe bolj pomembna kot jim je bila pred preizkusom (večini je po preizkusu to zelo pomembna tema).
- Po preizkusu pilotnega projekta je udeležencem lokalna pridelava bolj pomembna kot jim je bila pred preizkusom (razen tistim, ki jim je bila zelo pomembna že pred preizkusom).
- Vsem udeležencem je zelo pomembna dostopnost hrane (blizu, hitro ipd.).
- Po preizkusu pilotnega projekta je udeležencem zaupanje ponudniku (trgovina ali kmetija) bolj pomembno kot jim je bilo pred preizkusom (razen tistim, ki jim je bilo to zelo pomembno že pred preizkusom).
- Po preizkusu bi večina udeležencev ob nakupu sadike bili bolj pozorni na prilagodljivost sadike na podnebne spremembe in podvrženost boleznim.
- S projektom smo povečali poznavanje tematike ekološke pridelave hrane med udeleženci.
- Večina udeležencev ima po preizkusu boljše mnenje glede kakovosti ekološko pridelane hrane.
- Dva udeleženca se počutita bolj usposobljena za pridelavo svoje lastne hrane po preizkusu.
- Večina udeležencev je po preizkusu spremenilo mnenje glede tega, ali bi bili sami kmetje. Po preizkusu jim je ta možnost nekoliko bližje.

V sklopu projekta, je bila izvedena tržna raziskava na vzorcu 750 anketirancev splošne populacije (25-65 let), reprezentativnem po spolu, starosti in religiji.

Cilji raziskave:

- Preveriti velikost trga oziroma koliko ljudi je zainteresiranih za tako storitev.
- Opredeliti relevantno ciljno skupino.
- Pridobiti izhodišča za trženje te storitve (glede cene, koristi, komunikacije itn.).

GLAVNE UGOTOVITVE

Skoraj 3/4 meni, da je ideja vsaj zanimiva.

Dobra 1/3 bi se vsaj verjetno odločila za storitev - 8 % zagotovo.

Z izkušnjo praktičnega preizkusa smo se naučili, da je potrebno nadgraditi komunikacijo med kmetijo in uporabnikom. Da je dobro, da je v tej komunikaciji vmesni člen, ki spodbuja uporabnike in kmete k dodatni komunikaciji, izražanju želj, zastavljanju vprašanj in reševanju logističnih težav. Naučili smo se tudi, da morajo uporabniki prispevati svoja sredstva, da so bolj pripravljeni pridelek tudi pobirati in ne le opazovati.

»Zame bi bil recimo mesečni 'najem/plačilo' za skrb kmetiji ugodna rešitev, da bi zelenjavo tudi šla pobrati.«

»Fotografijam rastlin bi občasno dodala komentarje, predvsem v smislu aktualnih vremenskih ujm in zaščite, priprave zemlje, uporabe zastirke... Zgodbe iz vrta pač.«

Primer dnevne fotografije ene SEV enote

»Mogoče bi lahko potekala nekakšna komunikacija med udeleženci različnih enot, da bi se lahko dogovorili za kakšno sodelovanje glede logistike, če prihajajo iz istega konca.«

»Kmetiji sem sporočila, da zelenjavo lahko darujejo drugim. V zahvalo za sodelovanje v projektu se nam ni zdelo pošteno, da bi zelenjavo tudi dejansko uporabili, pobirali.«

»Odličen projekt! Lahko bi bile enote locirane po regiji (za bližino uporabnikom).«

Glavne koristi so povezane z uživanjem zdrave zelenjave in njeno dostopnostjo ter razvojem ekološkega kmetijstva. Pri odločitvi za to storitev je najbolj pomembno, da je zelenjava kakovostna, so vrtnički blizu in je storitev cenovno ugodna. Mesečno bi bili pripravljeni plačati 3,8 €/kg.

Najpomembnejše koristi

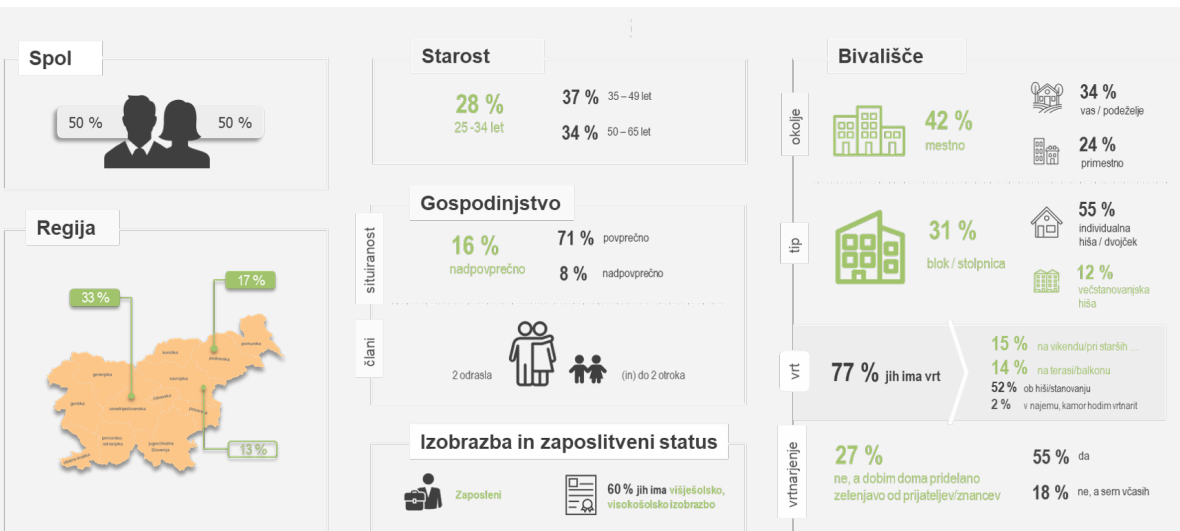
Za izbiro te storitve jim je najbolj pomembno...

 V povprečju bi bili mesečno pripravljeni odšteti **3,8 €/kg** oziroma **52 € / 13 kg**

GLAVNE UGOTOVITVE

Ciljna skupina so zaposlene visoko izobražene osebe stare med 25 in 34 let. Gospodinjstvo sestavljajo do štiri člani (2 otroka), so nadpovprečno situirani.

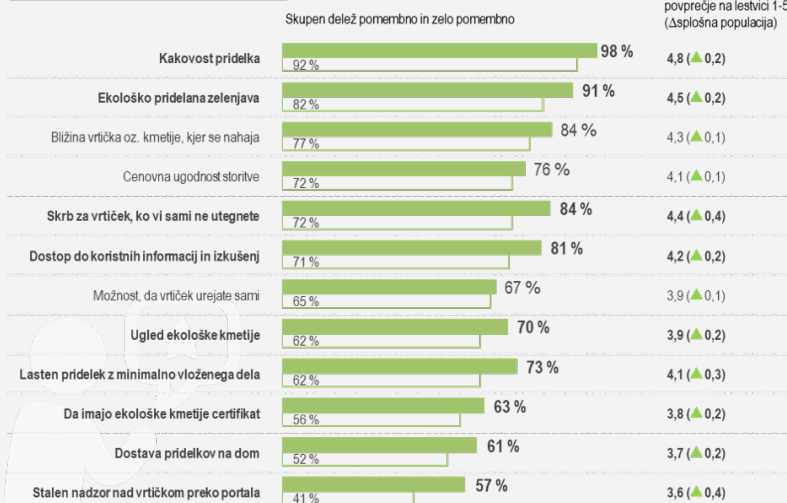
GLAVNA SKUPINA

Prihajajo iz osrednjeslovenske in podravske, tudi savinjske Regije. Živijo v mestu, v bloku ali večstanovanjski hiši. Imajo vrt, na vikendu/pri starših ali na terasi/balkonu. Že sedaj prejemajo doma pridelano zelenjavo od prijateljev/znancev.

Koristi

Pomembnost vidikov

Osnova: splošna populacija, N=750, *tisti, ki bi se verjetno ali zagotovo odločili za storitev, N=280

Tistim, ki bi se odločili za SEV, so še bolj pomembne koristi povezane z razvojem ekološkega kmetijstva, uživanjem zdrave zelenjave in njeno dostopnostjo. Za SEV bi se odločili zaradi kakovosti pridelka, ekološke pridelane zelenjave z malo napora, zaupanja vrednih kmetij ter koristnih informacij in izkušenj. Zaradi hitrega tempa življenja jim je pomembna stalna skrb za vrtniček, nadzor preko portala in dostava na dom.

Zakaj **BI SE** odločili?

Cenijo **zdravo, svežo, doma pridelavo** zelenjavo (poznan izvor pridelkov)

- »Da vem, kaj jem.«

Zaradi časovne in prostorske stiske

- »Ker živim v Ljubljani in okolica ni primerna za osebni vrt ter sem v stiski s časom.«
- »Ker že sedaj gojim na terasi nekaj pridelkov in bi mi bilo s pomočjo strokovne pomoči in nekoga, ki ima stalen nadzor nad pridelkom lažje.«
- Skrb za vrt v času odsotnosti**, »da ne rabim vsak dan na vrt«
- Imajo vrtniček, vendar je premajhen

Koncept **„od kmeta do potrošnika“**, krajša pot od vrta do mize, brez nepotrebnih posrednikov

Spodbujanje samooskrbne Slovenije, okoljska problematika

- Podpiranje lokalnih kmetij, spoznavanje njihovega dela
- »Zbliževanje tradicionalnega klasičnega kmetovanja in sodobnega poslovanja.«

Rekreacija ob delu, sprostitve

Zakaj se **NE BI** odločili?

Že imam svoj **lasten vrt**, rad sam urejam vrt in pridelujem zelenjavo

- Tudi v mestih: »Ker trenutno najemamo MOL vrtniček, in tako smo sami popolnoma odgovorni in zaslužni, za vse uspehe in naučene lekcije.«

»Če imaš vrt, ga obdeluj, drugače kupi od kmeta in ga pošteno plačaj!«

- »Če ne boš sam delal na vrtu je bolje, da ga nimaš. Le in samo z lastnim delom boš znal ceniti delo in pridelek. Vse ostalo pa je novodobno preseravanje.«
- »Ker je to norčevanje iz slovenskega kmetijstva. Tisti, ki delamo, za to nismo dovolj plačani, meščani se pa z obilico denarja norčujejo iz nas.«
- »Podpiranje lenobe tistih, ki bi vrtničke najeli.«

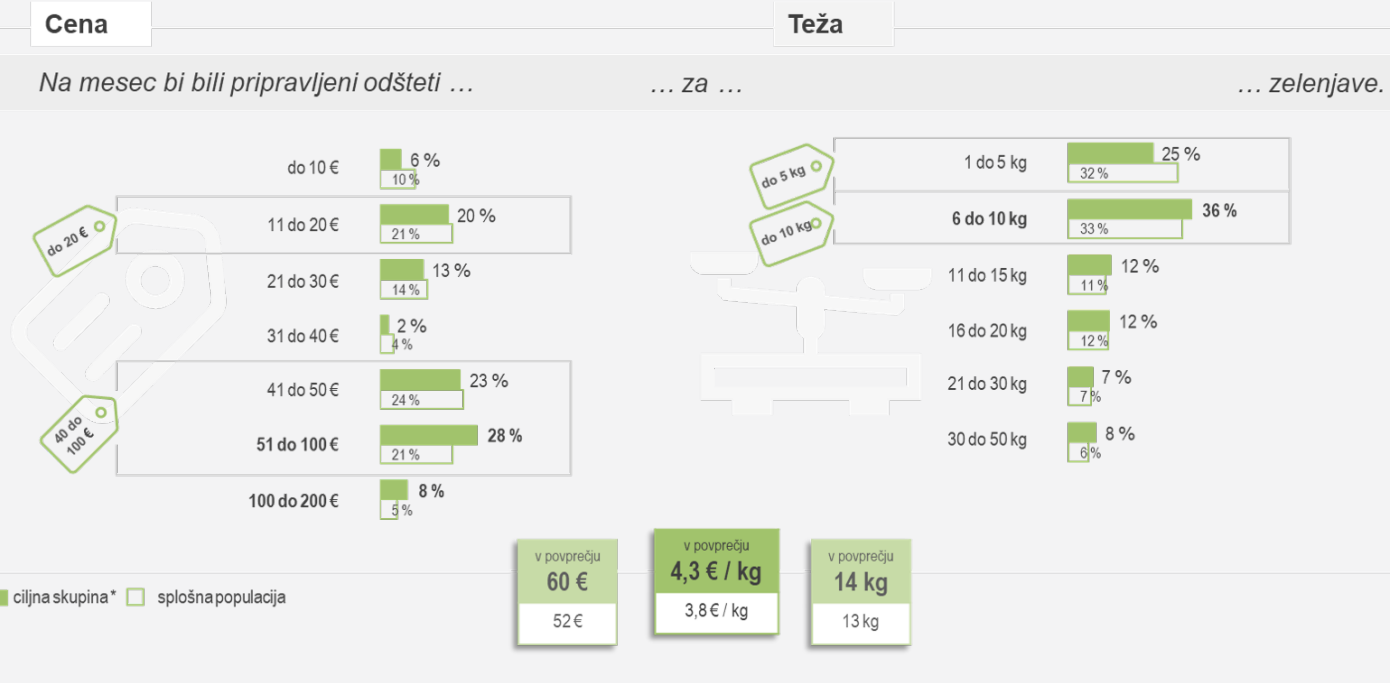
Pomanjkanje časa

Imeli bi vrt, samo ne preko ponudnika

»Zadostuje mi tržnica, kupovanje pri kmetu ...«

OSTALI RAZLOGI ZA ODLOČITEV

CENOVNA OBČUTLJIVOST

Odpri odgovori potrjujejo ostale rezultate. Ciljna skupina ceni kakovostno doma pridelano zelenjavo in si želi spodbujati ekološko kmetijstvo – vseč jim koncept „od kmeta do potrošnika“. Primanjkuje jim časa za pridelavo zelenjave ter okolje, v katerem živijo, ni primerno za vrtnarjenje. Razlogi proti storitvi so povezani s tem, da že imajo svoj vrt, da nimajo časa in z mnenjem, da je to način izkoriščanja kmetov.

Ker nas zanimajo tudi možnosti zaširitev na druge panoge, kot so sadjarstvo in živinoreja, smo povprašali tudi po temu. Interes za podobno storitev na področjih sadjarstva in živinoreje je manjši. Slaba 1/4 bi se vsaj verjetno (10 % zagotovo) odločila za podobno storitev na področju sadjarstva, za podobno storitev na področju živinoreje bi se jih odločilo 21 % (9 % zagotovo).

3.3 ANALIZA KMETIJSKIH PONUDNIKOV

»Izkušnja s projektom SEV je bila zelo zanimiva. Smo se pa veliko s to izkušnjo tudi naučili. Vesel bi bil, če bi projekt zaživel tudi širše, vendar bi morali nekaj podrobnosti popraviti glede na naš preizkus.«

Bogdan,
Ekološka kmetija
Brhanovi

Da bi supešno prevrili, ali lahko projekt SEV zaživi tudi širše, ne le kot pilotni projekt, je bilo potrebno preveriti interes tudi pri ekoloških kmetijskih gospodarstvih.

Po opravljenih več telefonskih razgovorih z različnimi ekološkimi kmetijstvi iz vse Slovenije, smo ugotovili da:

- Večini se zdi projekt zanimiv ali zelo zanimiv (ne glede na to, ali bi se v njega vključili).
- 56% vseh vprašanih bi bilo zainteresiranih za tovrstno storitev (pod določenimi pogoji).
- Zelo težko bi bilo določiti enotno ceno za storitev. Tisti, ki so bili za storitev nasplošno manj zainteresirani, bi zanj vprašali zelo visoko ceno (od 100€ do 500€ na m² mesečno). Tisti, ki pa so bili za storitev bolj zainteresirani, bi za kvadratni meter take storitve vprašali med 10 € in 20 € mesečno na m².
- 67% anketiranih bi si želeli, da uporabniki portala tudi pridejo na kmetijo pleti in obirati svojo enoto, po možnosti si ogledati še ostalo ponudbo kmetije.
- Isti vprašani (67%) so tudi pripravljene nekaj svojega časa posvetiti za komunikacijo s strankami preko portala.
- Večini vprašanih se zdi, da bi tak projekt povečal njihovo tržno usmerjenost, konkurenčnost ali prepoznavnost.
- Skoraj vsi vprašani imajo rastlinjak.
- Večino so zanimali rezultati projekta in so si zaželeli, da jim jih pošljemo.

Nekatere kmetije pa so dale tudi dodatne ideje za izvedbo, glede na njihove izkušnje s strankami.

»Ideja je super, mislim pa, da bi bilo še boljše, da bi vsi samo opazovali isti vrtiček, morda celo celoten rastlinjak. Če je že stvar na daljavo, naj tako tudi ostane. Ljudje si pa želijo biti del nečesa in opazovati kako rastline rastejo, se od tega učiti. To bi bila super storitev.«

Vprašani iz ene od ekoloških kmetij

3.4 ODZIVI IZ DOGODKOV

V sklopu projekta sta bili tik pred zaključkom praktičnega preizkusa izvedeni dve demonstraciji pridobljenega znanja in izkušenj na Ekološki kmetiji Brhanovi.

Iz dogodkov smo zbrali odzive 12-tih udeležencev v obliki anket. Rezultati kažejo, da že same demonstracije zunanjim udeležencem prispevajo k določenim učinkom projekta.

IZJAVE	*	**
Vseeno mi je, kaj zaužijem.	0 %	1,3
Kmetijstvo (nasploh) me zanima.	92 %	4,3
Po predstavitvi je moje zanimanje za kmetijstvo še bolj narastlo.	92 %	4,4
Zelo me zanimajo vsebine povezane z ekološkim kmetovanjem.	92 %	4,6
Menim, da dobro poznam načine dela pri ekološki pridelavi hrane.	75 %	4,0
Imam občutek, da je moje zanimanje za ekološko kmetijstvo in njegove proizvode sedaj še večje.	58 %	4,0
Menim, da dobro poznam tematiko podnebnih spremembam in njihov vpliv na kmetijstvo.	58 %	3,5
Po predstavitvi sem bolj radoveden/a glede sadik, ki so bolj prilagojene na podnebne spremembe.	83 %	4,4
Šel/šla si bom pogledat informacije o podnebnih spremembah, ki so na spletni strani projekta SEV.	67 %	3,5
Zanimalo bi me sodelovanje v morebitnem nadaljevanju projekta SEV.	75 %	3,9

Vprašalnik je bil sestavljen tako, da so anketiranci izrazili strinjanje ali nestrinjanje z danimi izjavami z izbiro števil od 1 do 5, pri čemer je **1 – »popolnoma se NE strinjam«** ter **5 – »popolnoma SE strinjam«**.

* **Delež odgovorv 4 ali 5 (strinjanje)**

** **Povprečje odgovorov**

Povprečna starost anketirancev je bila 41 let, 56% moškega ter 44% ženskega spola in 90% jih je bilo nosilcev ali članov kmetijskega gospodarstva.

4. ZAKLJUČEK: MOŽNOSTI ZA NADALJEVANJE

Projekt SEV je pilotni, to pomeni, da je izveden zato, da se preizkuša določeno zastavljeno idejo, se nabere čim več izkušenj in znanja in se to znanje deli. Sama platforma pa že sedaj ponuja ogromno znanja, sploh iz področja prilagajanj na podnebne spremembe.

Projekt SEV je koristen iz več razlogov. Spodbuja splošno javnost za večjo povezanost z ekološkimi kmetijami, saj s tem, ko bi spremljali SEV enoto pri izbranem kmetu, bi pri njemu lahko nakupili tudi druge izdelke in se zdravo prehranjevali, hkrati pa bi spoznali pomembnost ekološkega kmetovanja in način dela. V primeru širjenja projekta na več kmetijskih gospodarstev, bi imeli korist tako splošni uporabniki kot ekološki pridelovalci. Po drugi strani je projekt SEV velik vir informacij o ekološkem kmetovanju in prilagajanju na podnebne spremembe, ki so uporabnikom predstavljene na nevsiljiv način. Uporabnik se veliko nauči že ob splošni uporabi platforme, ko opazuje svojo SEV enoto. Preko projekta SEV tudi dvigujemo raven ugleda kmetijske panoge in kmetijstvo približujemo urbani populaciji.

Projekt SEV je zastavljen tako, da bi ga lahko širili med druge ekološke kmetije, kjer bi uporabniki svoje enote najemali in obiskovali. Na kratko, z nekaj popravkov, ki so nam sedaj po izvedenem pilotnem projektu tudi znani, bi ga lahko širili in komercializirali, da bi se sam vzdrževal in bil koristen za vse udeležene. Glede na rezultate projekta bi za uspešno organsko širitev projekta morali postaviti primerno ceno glede na izvedeno tržno analizo in potrebe kmetov ter upravljalca portala, poiskati večje število pripravljenih ekoloških kmetij, ki so relativno blizu ciljne skupine uporabnikov ter dovršiti komunikacijo med vpletenimi v projektu.

V dobi, ko je večina ljudi močno vpletena v urbano okolje, in hkrati v dobi, ko se ozaveščenost o pomembnosti zdrave prehrane, ekološkega kmetovanja in prilagajanja na podnebne spremembe znatno povečuje, je projekt SEV pomemben gradnik za povezovanje urbane populacije z ekološkimi kmetijami. Projekt ocenjujemo kot zelo uspešen. Tudi partnerstvo je bilo premišljeno sestavljeno in je zelo dobro delovalo. Predvsem pa je pomembno, da smo nabrali veliko znanja ter izkušenj. To znanje pa smo in ga še bomo tudi uspešno širili. Ključno je, da smo s pilotom preverili ali je tovrsten projekt izvedljiv, ali bi lahko sam zaživel in pod kakšnimi pogoji.

WWW.SEV.SI

 PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje